

Рецензія

на дисертацію **Бронішевської Оксани Василівни** на тему:
**«Формування наукового світогляду студентів в університетах
Наддніпрянської України XIX – 20-х років XX століття»**
на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми не викликає сумніву, оскільки на сучасному етапі розвитку історико-педагогічної науки відтворення забутих і затінених сторінок історії буття українського народу безсумнівно має значний просвітницький та пізнавальний потенціал. Даний факт набуває особливого соціального значення на фоні назрілої військової агресії зі сторони східного недобросусіда, що продукує необхідність репродукції тих історичних аспектів, які у повній мірі дають змогу нам почерпнути неоціненну освітню фактажність глибинного соціокультурного досвіду нашого народу, який нагромаджувався у світлі кращих західноєвропейських традицій. В умовах назрілої війни на усіх фронтах (у т.ч. й на інформаційному полі) виникає необхідність гострої протидії викривленій реальності, яку вносить в інформаційний простір сучасної молоді російський агресор (у т.ч. й історичних фактів). Безумовною цінністю для нас сьогодні є ті історико-педагогічні дослідження, які покликані повною мірою розкрити глибинну дотичність проукраїнської минувщини кращих західноєвропейських освітньо-наукових традицій.

Представлений на обговорення текст дисертації Бронішевської Оксани Василівни, присвячений аналізу проблеми формування наукового світогляду студентів в університетах Наддніпрянської України XIX – 20-х років XX століття», безумовно є цікавою та оригінальною розвідкою, яка ще потребує певної концептуалізації та стилістичного доопрацювання.

В першу чергу, зазначимо про позитивні моменти роботи. Запропонована на розгляд дисертація є першою спробою детального осмислення основних тенденцій та пошуків української педагогічної науки і практики через один з її напрямків.

Значущим у роботі є те, що окремі факти, сторони досліджуваного історико-педагогічного феномена розглядаються дисертантом в межах не лише тієї епохи, до якої вони відносяться, але й з точки зору сьогодення сприйняття практичної значущості досліджуваного. Показовим у цьому аспекті нам видається розробка автором теоретичної моделі формування наукового світогляду студента під впливом дискурсивного навчання в умовах полізадачності.

У ході аналізу дисертантом залучено великий масив матеріалу, якому ще належить посісти гідне місце на національній канві історико-педагогічного процесу. Авторська теза: «...процитовано невідомі факти з рукописних та архівних фондів, що актуалізували системну репродукцію досліджуваного у розрізі історичних періодів ...» вже є продуктивним результатом дослідної діяльності дисертанта.

Дисертант впевнено демонструє навички історичного та педагогічного аналізу, вміння адаптувати неопрацьовані архівні джерела, досліджувати та коментувати науковий текст, описувати контекстні зрізи та сходження. Ми вважаємо, що дисертація знаходиться у стані завершення і у найближчій перспективі може носити цілісний характер історико-педагогічної розвідки.

У тексті дисертації мають місце важливі історико-педагогічні факти, явища, які до сьогодні є або маловідомими, або зовсім невідомими для переважної частини педагогів-теоретиків, практиків та істориків педагогіки.

То ж лишається побажати дисертанту долучитися до підготовки тематичних навчальних програм для вищої школи, зміст яких передбачав би розкриття глибинного потенціалу феномена формування наукового світогляду студентів у фокусі сучасних соціокультурних реалій українського розвитку.

Результати дослідження використовуються в практичній роботі ЗВО, що підтверджено відповідною документацією.

Доцільно, також, висловити такі побажання та зауваження:

1. Уточніть, будь-ласка, які ціннісні орієнтири були пріоритетними на шляху до формування наукового світогляду студентів Наддніпрянських університетів?

2. На мій погляд, у роботі можна було б додати наочний матеріал – таблиці та схеми. Необхідно теоретичний матеріал підсилити наочністю.

3. Уточніть, будь-ласка, розроблена Вами теоретична модель формування наукового світогляду студента під впливом дискурсивного навчання в умовах полізадачності більшою мірою стосується студентів, яких спеціальностей?

4. В роботі містяться деякі неточності орфографічного та стилістичного характеру.

Незважаючи на висловлене, дисертація є самостійним, закінченим, актуальним дослідженням, його результати заслуговують позитивної оцінки і дають всі підстави для рекомендації її до захисту на здобуття наукового ступеня доктор філософії зі спеціальності 011 Освітні педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Українського державного університету
Імені Михайла Драгоманова

